

Az egyszerűsített vállalkozói adó alanyok gazdasági teljesítményének jellemzői a 2008. évi bevallások tapasztalatai alapján

A jogszabályi háttér változásai

Az eva szabályai 2008. évre vonatkozóan alapkérdésekben nem változtak. Kisebbségi korrekciókra az egyes adótörvények módosításáról szóló 2007. évi CXXVI. tv., valamint az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. tv. alapján került sor:

- a törvényi szabályozás tovább finomította az eva alanyiság választhatóságának lehetőségeit. Ennek keretében bővült a kör a hulladékkereskedőkkel. Az utazásszervezők viszont az új áfa törvény alapján 2008. január 1-től már nem kerülhettek be az evás körbe, illetve a meglévőeknek legkésőbb 2008. december 20-ig ki kellett jelentkezniük az eva hatálya alól.
- parafálták az elhunyt evás egyéni vállalkozó tevékenységének továbbvitelére vonatkozó szabályokat. E szerint a szintén egyéni vállalkozó, de nem eva alany örökös (özvegy) eldöntheti, hogy tevékenységét az szja, vagy az eva törvény hatálya alatt folytatja.
- konkretizálták az eva törvény hatálya alá tartozó egyéni vállalkozók tevékenységének megszűnése esetén alkalmazandó elszámolási szabályokat.
- pontosan lehatárolták a korábban társasági adóalany evások fejlesztési tartalékkal kapcsolatos elszámolási szabályait.
- 2008. évtől az áfa tv. két új esetben írt elő az eva alanynak áfa bevallási és fizetési kötelezettséget (külföldről, külfölditől igénybevett, Magyarországon adóztatható belföldön teljesített szolgáltatás díja; egyes termékbeszerzések és szolgáltatás igénybevételek esetén, amikor a beszerző és / vagy igénybevevő kötelezett az áfa megfizetésére).

Az adóalanyok szám alakulása

Az működő evás állomány érdemben a vizsgált időszakban sem változott. A 2008. évi záró adóalanyok száma 96 260 volt. Évek óta jellemző tendencia, hogy az evások

száma a bejelentkezéseket követően 102-103 ezerre emelkedik, majd az évközi lemorzsolódások révén 96-98 ezerre csökken.

Az adóalanyok összetételében a társas vállalkozások javára mutató átrendeződés állandósult. Az arányeltolódás mértéke a bázisidőszakhoz hasonlóan ismét 2 százalékpont volt, így az említett réteg súlya az adóalany nyilvántartás adatai szerint elérte az 55 százalékot.

A feldolgozott bevallások száma

Az elemzés az év végén működő egyéni és társas vállalkozások (teljes éves) bevallásai mellett az évközben megszűntek (töredék éves) bevallásainak adatait is magában foglalja. A beérkezett, elemzés céljára felhasználható összes bevallás száma ezért valamivel meghaladja a jelzett zárólétszámot (közel 97 ezer darab). Ebből a ténylegesen feldolgozott bevallások száma kevéssel több, mint a 95 300. A feldolgozottsági fok 98,4 százalékos, ami nagy pontosságú következtetések levonására ad lehetőséget. (Megjegyzem, hogy a töredék éves bevallások részaránya alig több mint 2 százalék, a bennük szereplő bevételi teljesítmény pedig az egy százalékot sem éri el. Az értékelést ezért gyakorlatilag nem befolyásolják).

Az evás adóalanyok gazdasági teljesítménye

A feldolgozott bevallásokból nyert információk szerint 2008. évben az evás egyéni és társas vállalkozások 654 milliárd forint összegű árbevételt realizáltak. A bevételi teljesítmény a bázis időszakhoz képest 40 milliárd forinttal, 6,5 százalékkal magasabb, a növekedés üteme az inflációs rátát mindössze 0,4 százalékponttal haladta meg.

Az elmúlt két évben a realizált árbevételek alig két százalékkal nőttek. A 2007. évi 7,6 százalékos csökkenést követően a bevételi teljesítmény összege most érte el ismét a 2005. évi szintjét.

Ágazati jellemzők

A 2008. évre elszámolt árbevétel közel egyharmadát az egyéni vállalkozók (212,3 milliárd forint), kevéssel több, mint kétharmadát a társas vállalkozások produkálták (441,7 milliárd forint). Az ágazatonkénti megbontást az 1. sz. táblázat tartalmazza:

Az evás egyéni és társas vállalkozások realizált bevételei ágazatonként

1. sz. táblázat

Adatok: eFt; %!

Ágazati szakmai csoportok	2007. év		2008. év		Index 2008/2007	
	Összes db	Összes bevétel	Összes db	Összes bevétel	Létszám	Bevétel
Mg. vadgazd. erdőgazd. halgazd.	827	4 703 094	762	4 762 341	92,1	101,3
Bányászat	25	162 895	24	190 299	96,0	116,8
Feldolgozóipar	5 618	31 445 819	5 156	32 636 122	91,8	103,8
Építőipar	4 961	26 780 467	4 241	22 544 174	85,5	84,2
Kereskedelem, javítás	5 893	32 756 801	5 522	33 171 707	93,7	101,3
Szálláshely szolg.vendéglátás	296	1 682 229	273	1 628 786	92,2	96,8
Szállítás, rakt. posta, távközl.	2 005	11 434 181	1 791	10 795 422	89,3	94,4
Pénzügyi közvetítés	2 167	14 206 023	2 185	15 262 666	100,8	107,4
Ingatlanügyletek gazdasági szolg.	59 882	414 573 849	59 045	445 291 127	98,6	107,4
Oktatás	4 880	18 222 204	4 867	20 047 387	99,7	110,0
Egészségügyi, szociális ellátás	4 628	29 063 474	4 889	33 390 730	105,6	114,9
Egyéb közösségi, személyi szolg.	5 993	28 899 631	5 685	29 973 660	94,9	103,7
Egyéb	31	241 877	887	4 249 555	többsz.	többsz.
Mindösszesen	97 206	614 172 544	95 327	653 943 975	98,1	106,5

Mindkét adózói körnél meghatározó az ingatlan-ügyletek, gazdasági szolgáltatás szférája. Az e területen működő 59 ezer (25 és félezer egyéni és 33 és félezer társas) vállalkozás részaránya a bázis időszakhoz képest 0,3 százalékponttal, bevételeik súlyaránya 0,6 százalékponttal nőtt. A realizált bevételek volu-

mene ebben a szektorban - főként a társas vállalkozói szférának köszönhetően - átlagon felüli emelkedést mutat (+7,4 %), ami jelentősen hozzájárult az összes bevétel növekedéséhez.

A többi ágazat súlya, szerepe továbbra is csekély. Az építőipar, vendéglátás, szállítás létszám- és bevételi teljesítmény mutatói romlottak. A humán szolgáltatásoknál vi-

szont (pl: oktatás, egészségügy, egyéb) a létszamarányok változó alakulása mellett az elért bevételek növekedtek, részarányuk többségében emelkedett.

A bevételi teljesítmények nagysága és az adott ágazatban működő adózók száma közötti összefüggést a 2. sz. táblázat szemlélteti.

Evás vállalkozások részaránya az adott tevékenységi körön belül

2.sz.táblázat

Adatok: %!

Ágazati szakmai csoportok	Egyéni vállalkozók		Társas vállalkozások	
	Szám-arány	Bev.telj.arány	Szám-arány	Bev.telj.arány
Mg. vadgazd. erdőgazd. halgazd.	58,5	54,8	41,5	45,2
Bányászat	33,3	30,5	66,7	69,5
Feldolgozóipar	46,3	38,7	53,7	61,3
Építőipar	63,0	50,7	37,0	49,3
Kereskedelem, javítás	39,1	29,3	60,9	70,7
Szálláshely szolg.vendéglátás	30,0	20,9	70,0	79,1
Szállítás, rakt. posta, távközl.	65,2	57,4	34,8	42,6
Pénzügyi közvetítés	67,8	62,7	32,2	37,3
Ingatlanügyletek gazdasági szolg.	43,3	29,5	56,7	70,5
Oktatás	58,6	36,5	41,4	63,5
Egészségügyi, szociális ellátás	38,6	30,1	61,4	69,9
Egyéb közösségi, személyi szolg.	40,4	25,8	59,6	74,2
Egyéb	89,0	79,6	11,0	20,4
Mindösszesen	45,9	32,5	54,1	67,5

A táblázat azt mutatja be, hogy a vizsgált időszakban, számuk valamint realizált bevételeik alapján **mekkora arányt képviselnek az egyéni és társas vállalkozások az egyes tevékenységi körökön belül.**

forinttal emelkedett. A növekedés üteme mindkét vállalkozói körben hasonló, 7-8 százalék között mozog.

A fajlagos értékeket tekintve az ágazati pozíciók túlnyomó többségében javultak. A teljes évás kört tekintve itt is az in-

Az évás vállalkozások által realizált fajlagos bevételek 2007.-2008. évben ágazatonként

3.sz.táblázat

Adatok: eFt!

Megnevezés	Egyéni vállalkozók			Társas vállalkozások			Egyéni+ társas váll.össz.		
	2007.	2008.	Eltérés 08.-07.	2007.	2008.	Eltérés 08.-07.	2007.	2008.	Eltérés 08.-07.
Mg. vadgazd. erdőgazd. halgazd.	5 048	5 855	807	6 689	6 807	118	5 687	6 250	563
Bányászat	5 806	7 254	1 448	6 740	8 267	1 527	6 516	7 929	1 413
Feldolgozóipar	4 933	5 291	358	6 493	7 225	732	5 597	6 330	732
Építőipar	4 527	4 274	-253	7 066	7 091	25	5 398	5 316	-82
Kereskedelem, javítás	4 385	4 508	123	6 433	6 970	537	5 559	6 007	449
Szálláshely szolg.vendéglátás	4 413	4 142	-271	6 293	6 749	456	5 683	5 966	283
Szállítás, rakt. posta, távközl.	5 149	5 313	164	6 917	7 364	447	5 703	6 028	325
Pénzügyi közvetítés	6 004	6 458	454	7 785	8 097	312	6 556	6 985	430
Ingatlanügyletek gazdasági szolg.	4 649	5 131	482	8 771	9 384	613	6 923	7 542	618
Oktatás	2 284	2 570	286	5 867	6 308	441	3 734	4 119	385
Egészségügyi, szociális ellátás	4 935	5 322	387	7 131	7 776	645	6 280	6 830	550
Egyéb közösségi, személyi szolg.	3 180	3 365	185	6 057	6 564	507	4 822	5 272	450
Egyéb *	5 642	4 288	-1 354	9 582	8 839	-743	7 802	4 791	-3 012
Mindösszesen	4 491	4 846	355	8 002	8 572	570	6 318	6 860	542

*Az egyéb soron a sikertelen TEAOR beazonosítás bevallásai is szerepelnek. A 2008. évi változások miatt az adatok átmenetileg torzultak. Mivel elsősorban az egyéni vállalkozói körben jelentkeztek problémák, az alacsonyabb mutató irányába történt jelentősebb arányeltolódás a fajlagos mutatót a bázishoz képest irreálisan eltérítette.

A bázis időszakot is figyelembe véve folytatódott a társas vállalkozások nemzetgazdasági szintű tényése. Bevallásaik részaránya 8,2 százalékponttal haladja meg az egyéni vállalkozókét. Az egy évvel korábban mutatkozó differencia ennek csupán a fele volt. (Senkit ne tévesszen meg a társas vállalkozások táblázatban szereplő 54,1 százalékos súlyaránya, ami a feldolgozott bevallások alapján számított mutató. A bevezetőben jelzett 55 százalékos részarány az adóalany nyilvántartás 2008. évi záró adatait tükrözi.)

Az egyéni vállalkozások számszerű túlsúlya öt területen látható (mezőgazdaság, építőipar, szállítás, pénzügyi közvetítés, oktatás). Az utóbbi kivételével hasonlóak a bevételi mutatóik is.

A társas vállalkozások a kereskedelem, a szálláshely szolgáltatás, vendéglátás, az egészségügyi, szociális ellátás, az egyéb szolgáltatások valamint a bányászat szférájában vannak jelentős többségben. Bevételi teljesítményeik arányai is lényegesen jobbak.

A **fajlagos bevételek** alakulását a 3. sz. táblázat szemlélteti. A vizsgált két vállalkozói körben együttesen mintegy 6,9 millió forint az egy-egy adózóra jutó árbevétel, ami csaknem 550 ezer forinttal haladja meg a bázist. A társas vállalkozások mutatója 570 ezer forinttal, az egyéni vállalkozóké 355 ezer

ingatlanügyletek gazdasági szolgáltatás tevékenység áll az első helyen 7,5 millió forintot meghaladó bevételi teljesítménnyel. Ezt a mutatót egyértelműen a társas vállalkozások által realizált 9,4 millió forintos átlagos árbevétel javítja.

A kimutatásban látható leginkább jellemző, legszemléletesebb tény a társas vállalkozások javára mutatkozó számottevő eltérés. Fajlagos árbevételeik szinte kivétel nélkül magasabbak az egyéni vállalkozók által elért szinttől. Legkisebb az eltérés a mezőgazdaság terén (egymillió forint) legjelentősebb az ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás ágazatban (4,3 millió forint).

Az egyéni vállalkozói tevékenységek fajlagos értékei jelentősen szóródnak. A szélső értékek közötti eltérés közel négy millió forint, mivel az oktatás egy főre eső teljesítménye változatlanul alacsony (nem éri el a 2,6 millió forintot).

A társas vállalkozások esetében az ágazati fajlagos értékek egymáshoz viszonyított eltérése kisebb, a jellemző mutatók többsége 6,5-8 millió forint körül mozog. Ez esetben az oktatás lemaradása sem annyira számottevő.

Bevételi sávok szerinti sajátosságok

Az egyes sávok tevékenységi körökön belüli részarányait a 4. sz. táblázat szemlélteti. Az évás adóalanyok több mint

egyharmada (34 ezer fő) 2,5 millió forint alatti bevételt realizált. A két legalacsonyabb sávban 5 millió forint alatti árbevételt ért el a vizsgált adóalanyi kör 54 százaléka, az alsó háromba tartozó kétharmadnyi adózó átlagos éves bevételei pedig nem érték el a 7,5 millió forintot.

több, mint negyede tartozik. A három alsó sáv adóalanyai adják a gazdasági társaságok 55 százalékát, ami az egyéni vállalkozók azonos mutatójától közel 24 százalékponttal elmarad.

Az előzőekben vázolt súlyok és jellemzők a korábbiakhoz képest csak alig észrevehető változást mutatnak.

Egyéni és társas vállalkozások sávonkénti részarányai

4.sz.táblázat

Adatok: %!

Ágazati szakmai csoportok	Bevételi sávok							Összesen
	0-2,5 MFt	2,5-5 MFt	5-7,5 MFt	7,5-10 MFt	10-15 MFt	15-20 MFt	20-25 MFt	
Mezőgazd. vadgazd. erdőgazd. halgazd.	38,7	17,8	12,9	8,7	10,6	5,1	6,2	100,0
Bányászat	41,7	12,5	0,0	0,0	29,2	4,2	12,5	100,0
Feldolgozóipar	38,1	18,1	13,6	7,9	9,9	5,8	6,7	100,0
Építőipar	45,8	19,2	10,8	6,4	8,1	4,4	5,3	100,0
Kereskedelem, javítás	40,0	18,3	12,8	8,2	9,1	5,2	6,4	100,0
Szálláshely szolgáltatás, vendéglátás	42,9	16,8	9,5	8,4	10,3	5,9	6,2	100,0
Szállítás, raktározás, posta, távközlés	35,4	19,9	15,7	9,5	9,7	5,2	4,5	100,0
Pénzügyi közvetítés	30,9	17,9	13,5	11,4	13,3	7,5	5,5	100,0
Ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás	32,5	17,2	12,2	9,1	11,8	7,4	9,9	100,0
Oktatás	57,0	18,0	8,7	4,8	5,1	2,5	3,9	100,0
Egészségügyi, szociális ellátás	30,8	19,1	13,1	10,1	15,5	6,4	4,9	100,0
Egyéb közösségi, személyi szolgáltatás	42,5	21,5	11,9	7,5	8,0	4,5	4,2	100,0
Egyéb	43,6	25,1	12,2	4,7	8,7	2,5	3,2	100,0
Mindösszesen	35,8	17,9	12,2	8,6	11,0	6,5	8,1	100,0

Lényeges különbség van az egyéni vállalkozók és a társas vállalkozások létszám és bevételi arányai között.

Az evás egyéni vállalkozók döntő hányada igen szűren bevételi teljesítményt produkál. Esetükben, a legalacsonyabb sávban mutatózó súlyarány 46 százalék, az alsó két sáv létszámaránya pedig kerekén kétharmad. Alig 20 százalék fölötti azok aránya, akik 7,5 millió forintnál több éves bevételt realizáltak.

A társas vállalkozásoknál ezek a mutatók lényegesen eltérnek. A legalacsonyabb bevételi intervallumba az evás gazdasági társaságoknak kevéssel

A létszám arányok alakulása az egyes sávokban elért bevételek részaránya között nincs összefüggés (5. sz. táblázat).

A legalacsonyabb sávban elért árbevétel az egésznek csupán 5,2 százaléka, a létszámarány ugyanitt 35,8 százalék. A 7,5 millió forint alatti árbevételt elérők az árbevétel összegének egynegyed részét adják, ugyanakkor a létszámból kétharmad arányban részesednek. A 10-25 millió forint közötti legfelső három sávban viszont teljesen fordított a helyzet. Az ott található adóalanyok száma alig több mint egynegyed részt képvisel, bevételi teljesítményük súlyaránya viszont meghaladja a 63 százalékot.

Egyéni és társas vállalkozások által realizált bevételek sávonkénti részarányai

5.sz.táblázat

Adatok: %!

Ágazati szakmai csoportok	Bevételi sávok							Összesen
	0-2,5 MFt	2,5-5 MFt	5-7,5 MFt	7,5-10 MFt	10-15 MFt	15-20 MFt	20-25 MFt	
Mezőgazd. vadgazd. erdőgazd. halgazd.	6,3	10,3	12,8	12,2	21,1	14,5	22,8	100,0
Bányászat	4,5	4,6	0,0	0,0	44,4	8,2	38,3	100,0
Feldolgozóipar	5,9	10,6	13,2	10,8	19,2	15,8	24,5	100,0
Építőipar	8,2	13,1	12,4	10,3	18,4	14,6	23,0	100,0
Kereskedelem, javítás	5,5	11,2	13,2	11,8	18,6	15,0	24,7	100,0
Szálláshely szolgáltatás, vendéglátás	6,0	10,5	9,6	11,8	20,9	16,7	24,6	100,0
Szállítás, raktározás, posta, távközlés	5,9	12,2	16,2	13,6	19,7	15,1	17,4	100,0
Pénzügyi közvetítés	4,0	9,6	12,1	14,2	23,4	18,5	18,3	100,0
Ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás	4,5	8,4	10,0	10,5	19,3	17,0	30,5	100,0
Oktatás	13,3	15,8	12,9	10,1	15,0	10,7	22,2	100,0
Egészségügyi, szociális ellátás	5,1	10,1	11,9	13,0	27,5	16,1	16,4	100,0
Egyéb közösségi, személyi szolgáltatás	7,6	14,7	13,8	12,4	18,4	14,6	18,5	100,0
Egyéb	10,5	19,2	15,6	8,7	21,9	8,8	15,3	100,0
Mindösszesen	5,2	9,6	10,9	10,9	19,6	16,3	27,4	100,0

A vázolt kontraszt a legmagasabb zónában a legélesebb. Az ott fellelhető adóalanyok számaránya alig több mint 8 százalék, bevételi teljesítményük súlya viszont 27,4 százalék.

Régiós helyzetkép az evás vállalkozásokról

A 6. sz. táblázatban szereplő számadatok a Közép-magyarországi Régió domináns szerepét tanúsítják.

A realizált bevételek, illetve a bevételekben szereplő eva alap több mint fele a központi régióban keletkezett. (A két mutató jellemzően igen közel áll egymáshoz. 2008. évben az eva alap országos szinten mindössze

Evás egyéni és társas vállalkozások kiemelt bevallási adatainak részaránya 2008. évben régióként

7. sz. táblázat

Adatok: %!

Régiók megnevezése	Egyéni+társas váll.össz.		Egyéni vállalkozások		Társas vállalkozások	
	Adóévben megszerzett bevételek					
	Létszám	Összeg	Létszám	Összeg	Létszám	Összeg
Közép-m.o.-i Reg.lgazg.	48,7	54,5	35,7	38,1	59,8	62,4
E-m.o.-i Reg.lgazg.	6,7	5,6	8,2	7,6	5,4	4,7
É.-alf.-i Reg.lgazg.	9,0	7,7	11,1	10,5	7,3	6,4
Dél.-alf.-i Reg.lgazg.	9,0	8,2	11,3	11,5	7,0	6,7
Ny.-dtül.-i Reg.lgazg.	8,9	8,0	11,7	11,4	6,4	6,4
Közép.-dtül.-i Reg.lgazg.	9,6	8,7	12,0	11,6	7,5	7,3
Dél.-dtül.-i Reg.lgazg.	7,9	7,0	9,4	8,9	6,6	6,1
Kiemelt Adózók Igazg.	0,3	0,1	0,6	0,4	0,0	0,0
Mindösszesen:	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Evás egyéni és társas vállalkozások kiemelt bevallási adatai 2008. évben régióként

6. sz. táblázat

Adatok: fő; db; eFt!

Régiók megnevezése	Adóévben megszerzett bevételek			Eva alapja	Eva összege		
	Létszám	Összeg	Fajlagos érték		Létszám	Összeg	Fajlagos érték
Közép-m.o.-i Reg.lgazg.	46 468	356 668 572	7 676	356 841 350	46 217	89 213 518	1 930
E-m.o.-i Reg.lgazg.	6 370	36 943 276	5 800	36 911 321	6 325	9 228 120	1 459
É.-alf.-i Reg.lgazg.	8 608	50 455 489	5 861	50 428 860	8 562	12 607 618	1 473
Dél.-alf.-i Reg.lgazg.	8 534	53 908 631	6 317	53 907 495	8 490	13 477 246	1 587
Ny.-dntül.-i Reg.lgazg.	8 442	52 520 496	6 221	52 534 059	8 403	13 133 865	1 563
Közép.-dntül.-i Reg.lgazg.	9 129	56 946 937	6 238	56 968 914	9 096	14 242 631	1 566
Dél.-dntül.-i Reg.lgazg.	7 522	45 728 578	6 079	45 706 290	7 488	11 426 930	1 526
Kiemelt Adózók Igazg.	254	771 995	3 039	772 239	252	193 060	766
Mindösszesen:	95 327	653 943 974	6 860	654 070 528	94 833	163 522 988	1 724

sze 126,5 millió forinttal haladta meg az árbevétel összegét. Ez arányaiban még a 0,02 százalékot sem éri el, ami egy-egy adóalanynál átlagosan 1 300 forintos korrekciót jelent.)

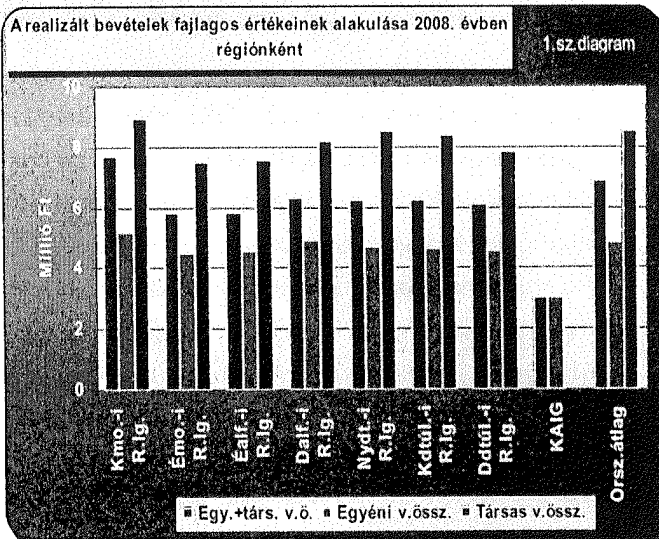
Az adófizetési kötelezettség átlaga valamivel meghaladta az 1,7 millió forintot. Ettől a központi régió mutatója 200 ezer forinttal magasabb, a többi 140-260 ezer forinttal alacsonyabb.

Az 7.sz.táblázat realizált árbevételek vállalkozói csoportonkénti, valamint együttes megoszlását mutatja. A központi régió súlya az egyéni vállalkozóknál közel kétötöd, a társas vállalkozásoknál pedig csaknem kétharmad (együttesen 54,5 százalék).

A többi régióra a társas vállalkozásoknál a 6-7, az egyéni vállalkozásoknál a 11-12, együttesen pedig a 7-8 százalék közötti súlyarányok jellemzők.

Figyelmet érdemel továbbá, hogy a messze legmagasabb létszám ellenére a fajlagos mutatók is a központi régió meghatározó szerepét erősítik.

Szemléltetésként bemutatom az 1.sz diagramot. Ezen jól látható, hogy a **kiemelt régió egy főre eső bevételei**

lei mindhárom csoportosításban meghaladják az egyedi és az országos átlagértékeket.

A Közép-Magyarországi Régiót kiemelve, a többi statisztikai régió súlyarányaira nem jellemző az erős szóródás. Gyakorlatilag két, viszonylag jól elkülöníthető blokk figyelhető meg. Az egyik Észak-Magyarországi és az Észak-Alföldi Régió. Ezek mutatói kissé gyengébbek. A másik a Dél-Alföldi, Nyugat-Dunántúli, Közép-Dunántúli

és a Dél-Dunántúli Régió, valamivel erősebb mutatókkal. (A Kiemelt Adózók Igazgatósága az eva szempontjából elhanyagolható). Ha a központi régiót nem vizsgáljuk, akkor a fajlagos értékek tekintetében a többi statisztikai régió szinte mindegyike alatta marad az országosnak. Egyedüli kivétel a Dél-Alföldi Régió, ahol az egyéni vállalkozók által realizált bevételek egy főre eső összege közel 100 ezer forinttal meghaladja az országos mutatót.

Néhány kiemelés a társas vállalkozásokról

A társas vállalkozások gazdasági teljesítményének alakulása a legjellemzőbb gazdálkodási formákban (8. sz. táblázat).

Az evás társas vállalkozások kiemelt mutatóinak alakulása 2008. évben régióként és főbb gazdálkodási formánként

8. sz. táblázat

összeg adatok ezer Ft-ban!

Régiók megnevezése	Társas vállalkozásokból kft.-k					Társas vállalkozásokból bt.-k				
	Adóévben megsz.bev.-ek					Adóévben megsz.bev.-ek				
	db	R.ar.%	Bevét.össz.	R.ar.%	Bev./db	db	R.ar.%	Bevét.össz.	R.ar.%	Bev./db
Közép-m.o.-i Reg.lgazg.	6 971	22,6	76 681 043	27,8	11 000	22 162	71,9	178 760 106	64,8	8 066
É-m.o.-i Reg.lgazg.	519	18,7	5 422 200	26,0	10 447	2 158	77,7	14 466 399	69,4	6 704
É.-alf.-i Reg.lgazg.	780	20,8	7 595 701	26,9	9 738	2 737	73,0	18 221 246	64,5	6 657
Dél.-alf.-i Reg.lgazg.	708	19,8	7 541 297	25,6	10 652	2 697	75,3	19 970 999	67,8	7 405
Ny.-dtül.-i Reg.lgazg.	673	20,3	7 508 577	26,6	11 157	2 419	73,1	18 485 638	65,4	7 642
Közép.-dtül.-i Reg.lgazg.	797	20,6	8 303 025	25,7	10 418	2 858	74,0	21 756 837	67,3	7 613
Dél.-dtül.-i Reg.lgazg.	711	20,8	7 192 169	26,8	10 116	2 515	73,6	17 860 661	66,5	7 102
Kiemelt Adózók Igazg.										
Mindösszesen:	11 159	21,7	120 244 012	27,2	10 776	37 546	72,9	289 521 886	65,6	7 711

A társas vállalkozások 51 és félezer feldolgozott bevallásából csaknem 49 ezret a táblázatban kiemelt két gazdálkodási forma (korlátolt felelősségű társaságok; betéti társaságok) vállalkozásai adják. Együttes részarányuk a társas vállalkozásokon belül 94,6 százalék, ami a meghatározó szerepük stabilitását jelzi. A két döntő súlyt képviselő adóalanyi kör közül kezdetől fogva a betéti társaságok vannak többen. Még mindig ők adják az evás társas vállalkozások csaknem háromnegyedét. Ez a viszonyszám az egyes régió

ók esetében is döntő többségében közel azonos.

A létszamarányokhoz képest, az árbevételi teljesítmények terén kisebb hangsúlyeltolódások figyelhetők meg. A kft-k 120, a bt-k 289 és fél milliárd forint (együttesen 409,5 milliárd forint) bevételt realizáltak.

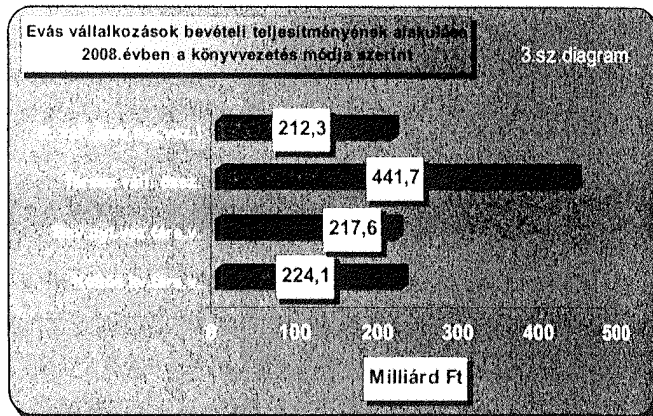
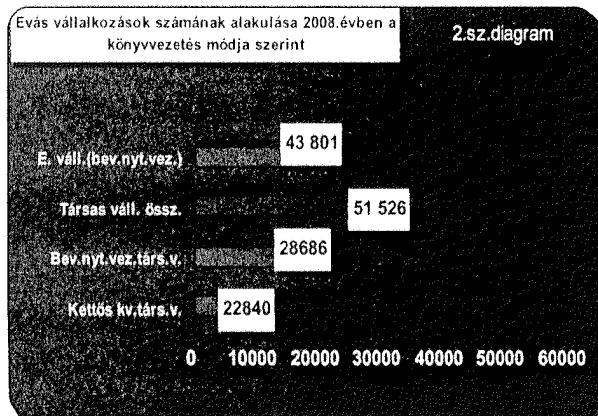
A bt-k árbevételi aránya a társas vállalkozásokon belül 65,6 a kft-ké 27,2 (együttesen 92,8) százalék.

A **fajlagos bevételek** terén a kft-k „fölnye” továbbra is egyértelmű. Ez a kör a 10,8 millió forintos cégenkénti átlagos bevételével, a társas vállalkozások egészének mutatóját 2,2 millió forinttal múlta felül. A bt-k azonos mutatója 7,7 millió forint, ami a társas vállalkozások főátlagától 0,9 millió forinttal, a kft-k átlagától pedig 3,1 millió forinttal elmaradt.

A társas vállalkozások gazdasági teljesítménye a könyvvizetés módja szerint.

A feldolgozott bevallások tanúsága szerint a **társas vállalkozások több mint 44 százaléka (csaknem 23 ezer cég) tartozik a számviteli törvény hatálya alá.** A többi ún. bevételi nyilvántartást vezet (nem egészen 28,7 ezer). Az arányok a bázis időszakhoz képest gyakorlatilag nem változtak (2.sz.diagram).

Bevételi teljesítményük arányai nem követik pontosan a létszamarányokat (3.sz.diagram). A kettős

könyvvizetésű társas vállalkozások valamivel több, mint 224, a bevételi nyilvántartást vezetőik nem egészen 218 milliárd forint összegű árbevételt realizáltak. Az előzőekből eredően a számviteli törvény hatálya alá tartozó vállalkozások fajlagos teljesítménye a vizsgált időszakban magasabb volt (9,8 millió forint). Ez 1,2 millió forinttal több, mint a társas vállalkozások főátlaga. A nyilvántartást vezető evás cégek egy főre jutó 7,6 millió forintos gazdasági teljesítménye viszont az összevont mutatónál 1 millió forinttal volt kevesebb. A két vizsgált kör közötti olló 2,2 millió forintos mértéke bázisszintű.

A kép akkor válik teljessé, ha figyelembe vesszük az ugyancsak nyilvántartást **vezető egyéni vállalkozókat is**, akik értelemszerűen az ún. bevételi nyilvántartást vezető réteget szaporítják. Ebben az összetételben az összes evás vállalkozás 24 százaléka tartozik a számviteli törvény

hatálya alá, a többi nem. (A 2.-3.sz. diagramokon az egyéni vállalkozók adatai is láthatók). A cikk korábbi részében jeleztem, hogy az egyéni vállalkozók fajlagos bevételi teljesítménye 2008. évben 4,8 millió forint volt. Ezzel együtt a bevételi nyilvántartást vezető eva adóalanyi kör azonos mutatója már szerényebb (5,9 millió forint). Ehhez képest a számviteli törvény hatálya alá tartozó vállalkozások közel 4 millió forinttal több bevételt realizáltak.

Költségvetési kapcsolatok

Az evás vállalkozások feldolgozott bevallások szerinti 2008. évi bruttó (tárgyévi + 2007. évről áthúzódó) adókötelezettsége $(163,6 + 4,1) = 167,7$ milliárd forintot tett ki, ami a pénzforgalmi adatok tanúsága szerint 166,5 milliárd forinttra teljesült (99,3 százalék).

DR. SCHABLIK BÉLA